

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เป็นหลักสูตรสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี มีความมุ่งหมายเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ตามความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเด็กเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เด็กได้มีส่วนสัมผัสกับเหตุการณ์ และได้ลงมือกระทำ ซึ่งการเรียนรู้ของเด็กนั้นย่อมมีส่วนสำคัญอย่างมากในการพัฒนา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และการเรียนรู้ของเด็กในวัยนี้จะส่งผลต่อการพัฒนามนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและแผนการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ที่กล่าวไว้ว่า เด็กปฐมวัยเป็นช่วงที่เด็กพัฒนาความสามารถทางการเรียนรู้ได้มากที่สุดและมีพัฒนาการทุกด้านอย่างรวดเร็ว (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2539 : 10-11) เด็กปฐมวัยเป็นวัยแห่งการวางรากฐานของชีวิต ดังนั้นการให้รากฐานที่ดีแก่เด็กเท่ากับเป็นการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศชาติในอนาคต เด็กจึงควรได้รับการเลี้ยงดูและได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมตั้งแต่แรกเริ่ม (คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมเลี้ยงดูเด็ก, 2535 : 1) การพัฒนาคุณภาพมนุษย์ที่ยั่งยืน จำเป็นต้องพัฒนาตั้งแต่เด็กปฐมวัย เพราะเป็นช่วงที่มีอัตราการพัฒนาสูง ถ้าเด็กได้รับการเลี้ยงดูที่ดีและถูกต้องตามหลักวิชาและหลักวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เด็กก็จะพัฒนาได้เต็มศักยภาพ โดยมุ่งหวังให้เด็กเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขในการดำรงชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2541 : 1)

ปัจจุบันเด็กไทยของเรามีปัญหาหนึ่งที่พ่อแม่ผู้ปกครองและสังคมปัจจุบันให้ความสนใจเป็นอย่างมาก คือปัญหาเด็กไม่มีสมาธิ ซึ่งพบในเด็กชายมากกว่าเด็กหญิงในระดับอาการที่สำคัญคือ เด็กจะสนใจอะไรได้ไม่นาน พุดมาก อยู่ไม่นิ่ง นั่งไม่ติดที่ ทำงานไม่สำเร็จ มีการรับรู้และเรียนรู้ได้น้อยกว่าเพื่อนร่วมชั้นเรียน และมักจะก่อความสงบสุขของชั้นเรียน ในทางจิตวิทยา เด็กที่มีปัญหาทางด้านสมาธิมักจะเกิดการขาดการควบคุมตนเอง ซึ่งพบในเด็กที่มาจากครอบครัวที่ขาดการอบรมด้านระเบียบวินัยที่เหมาะสมหรือถูกปล่อยตามใจมากเกินไป หรือมีความกดดันและมีความเครียดสูง ทำให้เด็กต้องถ่ายทอดความตึงเครียดของอารมณ์ออกมาเป็นการเคลื่อนไหว ซึ่งมักพบในเด็กที่มีอายุในช่วงวัยก่อนเรียน คือ 3-6 ขวบ และ

ช่วงวัยเรียนตอนต้นประมาณ 6-9 ขวบความกดดันหรือความตึงเครียดอาจเกี่ยวข้องกับ สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ที่เด็กถูกบังคับให้จำกัดการเคลื่อนไหว หรือเป็นสถานการณ์ ที่เด็กรู้สึกว่ามีความกดดันก็ได้ เช่น เด็กถูกบังคับให้นั่งอยู่เฉย ๆ ถูกห้ามไม่ให้ชน ถูกบังคับ ให้ทำงานในห้องเรียน เป็นต้น มีเด็กเป็นจำนวนมากที่อาจจะยังไม่พร้อมในการควบคุมการ เคลื่อนไหว เช่น เด็กในวัยปฐมวัย เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 เป็นต้นเด็กพวกนี้จะมีความ กังวล เมื่ออยู่ในภาวะกดดันทำให้มีการเคลื่อนไหวอยู่ไม่สุข หรือขาดสมาธิในกรณีเช่นนี้ ถ้า เด็กได้ผ่อนคลายความเคร่งเครียดลงบ้าง เด็กก็มักจะปฏิบัติตนได้ตามปกติเหมือนเด็กทั่วไป (วันชัย ไชยสิทธิ์. 2549 : 54)

จะพบได้ว่า เด็กที่มีสมาธิไม่ดี และมีพฤติกรรมอยู่ไม่สุข เกิดจากหลายสาเหตุ จึง จำเป็นที่แพทย์ ครู พ่อแม่ และผู้ปกครองจะต้องทำความเข้าใจ เพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริง และ เป็นแนวทางในการดำเนินการช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องต่อไป ในทางตรงข้าม ถ้าเด็กที่มี อาการดังกล่าวแล้ว ไม่ได้ได้รับความช่วยเหลืออย่างถูกต้องเหมาะสม ส่วนใหญ่ก็จะมีผลการ เรียนต่ำกว่าความสามารถทางเขาปัญญา เด็กจะมีภาพพจน์ต่อตัวเองไม่ดี ไม่ชอบเพื่อน ครู ไม่รัก ไม่สนใจ และเด็กอาจจะถูกลงโทษจากครูอยู่เสมอ เนื่องจากเรียนไม่ดีมีพฤติกรรม ชุกชนมาก และไม่เชื่อฟังพ่อแม่ หรือผู้ปกครองอาจเข้าใจว่าเด็กก็เกียจไม่ตั้งใจเรียน เป็นเด็ก ไม่รักดี จากการศึกษาพบว่า อาการขาดสมาธิหรือพฤติกรรมอยู่ไม่สุข เป็นต้นเหตุที่สำคัญ ประการหนึ่งของการที่เด็กหนีโรงเรียนไปมั่วสุม ดิถยานสพติด และมีพฤติกรรมก้าวร้าวแกร และต่อต้านสังคม เมื่อโตขึ้น เป็นต้น (วันชัย ไชยสิทธิ์. 2549 : 60)

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมหนึ่งที่อยู่ในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก ปฐมวัยเป็นกิจกรรมเสรีที่เด็กอยากทำ สนใจที่จะทำ เมื่อทำแล้วมีความสุข สามารถพัฒนาเด็ก ด้านต่าง ๆ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งเด็กทุกคนต้องการ แสดงออกด้านความคิดและความรู้สึก ต้องการบอก ต้องการพูด ต้องการเขียนเพื่อถ่ายทอด ความรู้และความรู้สึกของตนวิธีการของเด็กทำได้ด้วยการถ่ายทอดออกจากจินตนาการลงมา สู่งานศิลปะ (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2547 : 188) กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกิจกรรม สร้างสรรค์โดยใช้งานศิลปะศึกษา โดยจำแนกเป็น 6 กิจกรรมดังนี้ การวาดภาพระบายสี การเล่นกับสีน้ำ เช่น เป่าสี หยดสี การพิมพ์ภาพ การปั้น การพับ ฉีก ปะ และการประดิษฐ์ ซึ่งกิจกรรมการประดิษฐ์นั้น จะเป็นงานศิลปะที่รวบรวมงานศิลปะรูปแบบต่าง ๆ มาไว้ด้วยกัน กล่าวคือ ในกิจกรรมการประดิษฐ์นั้น เด็กสามารถที่จะได้ วาดและระบายสี เล่นสีน้ำ พิมพ์ภาพ ปั้น พับ ฉีก ปะ หรือตัดได้ ซึ่งในกระบวนการทำงานศิลปะประดิษฐ์ของเด็กนั้น

เด็กจะเกิดการเรียนรู้จากการได้สำรวจ สังเกตจำแนก เปรียบเทียบและค้นพบการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ การทำกิจกรรมศิลปะด้วยตนเอง เด็กจะสามารถจะสำรวจสังเกตรูปร่างลักษณะ สี ขนาด และสถานะของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกิจกรรมศิลปะ ในขณะที่ทำกิจกรรมศิลปะ อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงของวัสดุอุปกรณ์ เกิดการหมุน การพลิกวัสดุ การเปลี่ยนแปลงขนาด การใช้จินตนาการในการออกแบบการวางตำแหน่ง บน-ล่าง หน้า-หลัง การคาดคะเนในการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการประดิษฐ์ การเปรียบเทียบความเหมือน ความต่าง การเรียนรู้ลักษณะเดิมของวัสดุอุปกรณ์ เมื่อมีการเปลี่ยนทิศทางไป ซึ่งการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นพื้นฐานของการพัฒนาความสามารถด้านศิลปะ (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 13-14)

ศิลปะมีประโยชน์ในด้านการพัฒนาอารมณ์ สติปัญญา สมาธิ ความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงการช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กและการประสานงานการเคลื่อนไหวของร่างกาย นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยกระตุ้นการสื่อสารและเสริมสร้างทักษะทางสังคมอีกด้วย (สุภาวดี หาญเมธี. 2546 : 54)

บุคคลแรกที่ยอมรับว่าศิลปะเป็นวิชาช่วยเสริมสร้างสติปัญญา คือ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) เขาเชื่อว่าศิลปะมีขั้นตอนของการทำงานหลายกระบวนการหลายกลวิธี ผู้ที่จะประสบความสำเร็จในการทำงาน ได้จะต้องได้รับการฝึกฝนจนชำนาญและมีความสามารถเฉพาะ รวมทั้งมีความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นอิสระ รู้จักการแก้ปัญหาและใช้ความคิดและความสามารถอย่างฉลาดจึงจะประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ได้วางไว้ นอกจากนี้ ดิวอี้ยังได้แสดงความเห็นว่าประสบการณ์ที่ได้รับจากการสร้างสรรค์งานศิลปะที่มีคุณค่าทางความงามนั้นย่อมจะช่วยส่งเสริมให้ทั้งผู้สร้างและผู้พบเห็นเกิดปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ด้วย (สุภสี ศรีสุคนธ์. 2542 : 55)

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2554 มีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาดังนี้ ด้านผลการศึกษา ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาให้ใฝ่รู้ สื่อสาร ความรู้พื้นฐานสมวัย ทุกคน ส่งเสริมการมีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัว โดยการศึกษาแหล่งเรียนรู้ให้มากขึ้น นำประสบการณ์มาเล่าเรื่องสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะสร้างสรรค์ตามความคิดตนเอง ฝึกให้มีการทดลองสิ่งต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพื่อส่งเสริมสมาธิอันนำไปสู่การสร้างเด็กไทยยุคใหม่ที่สามารถเรียนรู้ ได้ตลอดชีวิต (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา. 2554 : 2)

โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร ตั้งอยู่เลขที่ 42 ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม สังกัด กองการศึกษาเทศบาลเมืองมหาสารคาม กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอยู่ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม เป็นชุมชนเมืองขนาดใหญ่ มีสภาพแวดล้อมติดถนนล้อม โรงเรียนมีนักเรียนปฐมวัย ร้อยละ 70 เดินทางมาจากชุมชน ชนบทนอกเขตเทศบาล ต้องเดินทางโดยรถประจำทางขนาดเล็ก รถตู้รับจ้างเดินทาง ไปกลับด้วยระยะทางห่างไกล ตลอดจนสภาพเศรษฐกิจ สังคม และพื้นฐานครอบครัวที่แตกต่างกัน ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมไม่มีสมาธิ ขาดความสนใจ ความกระตือรือร้น ความอดทน ความพยายาม ความมีวินัย ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจัดการเรียนการสอนโดยใช้การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสมาธิ สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนชั้นปฐมวัยปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร จึงมีความสนใจที่จะทำการพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสมาธิ สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3 ให้บรรลุตามความมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษา การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ผลการจากการวิจัยจะช่วยให้เด็กปฐมวัยเกิดการพัฒนาทุกด้านทั้งด้านการเรียน ทักษะชีวิต เป็นผลให้เด็กเกิดความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป

คำถามการวิจัย

การพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จะสามารถสร้างประสิทธิผลได้ตามเกณฑ์หรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสมาธิ เด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อหาประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมสร้างสมาธิเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการมีสมาธิของเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3

สมมติฐานการวิจัย

การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมสร้างสมาธิเด็กปฐมวัย ปีที่ 3 มีประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2555 จำนวน 24 คน

2. ตัวแปรที่วิจัย

2.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

2.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการมีสมาธิของเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3 ได้แก่

2.2.1 พฤติกรรมความสนใจ

2.2.2 พฤติกรรมความกระตือรือร้น

2.2.3 พฤติกรรมความอดทน

2.2.4 พฤติกรรมความพยายาม

2.2.5 พฤติกรรมความมีวินัย

ระยะเวลาในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ทำการวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โดยใช้เวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที ตามแผนการจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการสร้างสมาธิ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ หมายถึง การจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมความสามารถของเด็กได้ใช้กล้ามเนื้อมือกับตาให้ประสานสัมพันธ์กัน เพื่อฝึกทักษะการเขียน การลากเส้น การวาดภาพการปั้น การเล่นสีน้ำ การพิมพ์ การพับ การร้อย การเรียง การฉีก ตัด ปะ การประดิษฐ์ตัวอักษรการลากเส้นตามรูปทรงต่างๆ ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ได้แก่

- 1.1 กิจกรรมการพิมพ์ภาพ
- 1.2 กิจกรรมการปั้น
- 1.3 กิจกรรมปะ ติดด้วยกระดาษ, กระจุม
- 1.4 กิจกรรมพับกระดาษ
- 1.5 กิจกรรมการร้อยวัสดุ

2. การจัดประสบการณ์โดยใช้ศิลปะสร้างสรรค์ หมายถึง การที่ครูจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้ศิลปะสร้างสรรค์ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ความคิดและจินตนาการของเด็กซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้ สาระสำคัญ มาตรฐานการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ประสบการณ์สำคัญ วิธีดำเนินการจัดประสบการณ์ สื่อประกอบกิจกรรม แหล่งเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล เกณฑ์การประเมิน

3. พฤติกรรมการมีสมาธิ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงถึงอาการที่ใจตั้งมั่นอยู่ในอารมณ์เดียวต่อเนื่องขณะทำกิจกรรม ซึ่งจัดได้จากแบบสังเกตพฤติกรรมการมีสมาธิของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยจำแนกได้ดังนี้

3.1 พฤติกรรมความสนใจ หมายถึง มีความสนใจบอกความต้องการและแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะผู้อื่นหรือเพื่อน มีความสนใจยอมรับความช่วยเหลือในการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และมีความสนใจ ทำหน้าที่รับมอบหมายงานด้วยความเต็มใจ

3.2 พฤติกรรมความกระตือรือร้น หมายถึง มีความกระตือรือร้นจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ การทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีความกระตือรือร้นพูดสนับสนุนให้กำลังใจเพื่อทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และมีความกระตือรือร้นช่วยกันเก็บอุปกรณ์เมื่อทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสร็จ

3.3 พฤติกรรมความอดทน หมายถึง มีความอดทนทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามข้อตกลง มีความอดทนทำศิลปะสร้างสรรค์ด้วยความสำเร็จและอย่างเต็มใจ และมีความอดทนทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ตรวจสอบข้อบกพร่องของงานก่อนส่ง

3.4 พฤติกรรมความพยายาม หมายถึง มีความพยายามทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สร้างผลงานด้วยความภาคภูมิใจ มีความพยายามทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามลำดับขั้นตอนเสร็จตามเวลาที่กำหนด และมีความพยายามทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ประหยัดวัสดุ เห็นคุณค่าของผลงาน

3.5 พฤติกรรมความมีวินัย หมายถึง มีวินัยทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยความ ชยัน ตั้งใจ มีวินัยทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยความรับผิดชอบ และมีวินัยทำ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยความสวยงามประณีต เรียบร้อย

4. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ชั้นปฐมวัยปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร สังกัด กองการศึกษา กรมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

5. ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมสมาธิ หมายถึง คุณภาพของกิจกรรมในการพัฒนาการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตาม จุดประสงค์หรือเกณฑ์ที่คาดหวัง

เกณฑ์ 80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำกิจกรรมทุกกิจกรรมของเด็กปฐมวัยทุกคน (E_1)

เกณฑ์ 80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ซึ่งเป็นค่าร้อยละของ คะแนนเฉลี่ยจากการทำกิจกรรมหลังการทดลองสิ้นสุด (Post-test) ของเด็กปฐมวัยทุกคน ซึ่งเป็นประสิทธิภาพ (E_2)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้พัฒนาการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาสมาธิเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
3. เพื่อเป็นต้นแบบของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการสร้างสมาธิของเด็กปฐมวัยต่อไป